

Allah tar själarna under sömnen och vid dödens stund

Imām Ibn al-Qayyim

En förklaring om när och vad som sker när Allah tar själen.

Allah säger:

اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا ۖ فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

”Allah tar själarna vid tidpunkten för deras död, och de som inte dör [tar Han] under deras sömn. Sedan håller Han kvar dem för vilka Han har förutbestämt döden och frisläpper de andra för en utsatt tid. Sannerligen, i det finns tecken för ett folk som tänker.” [Al-Zumar, 39:42]

Berättat av Al-Suddī angående den Allrahögstes uttalande:

Allah tar själar under sömnen och vid dödens stund

وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا ۚ

”Och de som inte dör, [tar Han] under deras sömn,”

Han [al-Suddī] sade: ”Deras själar tas under deras sömn på ett sådant sätt att de levandesrnas själar möter de bortgångnas själar. De minns och påminner varandra [om händelser som har inträffat].”

Han sade: ”De levandesrnas själar återvänder sedan till sina kroppar så att de kan uppfylla återstoden av sina liv i denna dunyā. Medan de dödas själar önskar att återvända till sina [övergivna kroppar] förutom att de hindras från att göra det.”

[Ibn al-Qayyim sade:]

Detta är en av de två åsikterna angående denna vers. Det är att den själ som hindras [från att återvända till kroppen] tillhör endast de vars själar har tagits från [deras kroppar] på grund av döden. Medan de själar som återlämnas är de som lämnar sina kroppar under sömnen [på ett sådant sätt att de vaknar i denna dunyā].

Därför, enligt denna åsikt, är dess innebörd att de dödas själar tas [av dödsängeln] och hålls kvar, oförmögna att återvända till sina fysiska kroppar före Domedagen. De sovandes själar tas också men återlämnas till sina kroppar på ett sådant sätt att resten av deras liv uppfylls [dvs. deras förutbestämda antal år i denna dunyā slutförs, vid vilken tidpunkt] deras själar tas igen [för sista gången, och de dör].

Den andra åsikten angående denna vers är att båda typerna av själar, de som hålls kvar [från att återvända till sina kroppar] och de som återlämnas, tas liksom den som somnar [dvs. med förväntningen att återvända].

Men de bland dem vars liv i denna dunyā har slutförts hålls sedan kvar och tillåts inte att återvända till sina kroppar [på ett sådant sätt att de dör i sin sömn]. Medan de vars liv inte har uppfyllts [dvs. de har fortfarande tid kvar i denna dunyā], återlämnas deras själar till deras kroppar på ett sådant sätt att de kan slutföra sin bana.

Detta [är] Shaykh al-Islāms (Ibn Taymiyyah) ståndpunkt [må Allah ha barmhärtighet med honom och rena hans själ]. Han sade: ”Koranen och Sunnah vittnar om detta.” Han [sade också]: ”Sannerligen nämner den

Allah tar själarna under sömnen och vid dödens stund

Upphöjde Sitt tagande av själarna hos dem som Han har förutbestämt döden för bland de själar som har tagits i sömnen [dvs. i Hans uttalande:

فِيْمَسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ

'Sedan håller Han kvar dem för vilka Han har förutbestämt döden'

syftande på de som dör i sin sömn]. Vad gäller de vars själar har tagits på grund av deras dödsögonblick [medan vakna], har de inte beskrivits här, snarare är de en separat tredje part." ¹

[Ibn al-Qayyim sade:]

Den korrekta åsikten är dock den första. Detta beror på att den Upphöjde berättar om två tillfällen då själar tas: det stora tagandet av själen vid döden och det lilla tagandet av själen under sömnen.

Därför har Han delat upp själarna i två grupper:

En grupp för vilken döden har förutbestämts och vars [själar] därmed har hållits kvar hos Honom, tagna från sina kroppar slutgiltigt.

En annan grupp vars livsbana återstår, på ett sådant sätt att deras själar återlämnas till deras kroppar för att uppfylla den.

Den Upphöjde har gjort kvarhållandet och sändandet av själar till två regelverkan som gäller för tagandet av varje själ, på ett sådant sätt att denna hålls kvar och denna återlämnas [till sin kropp] [dvs. varje regelverk tillämpas på den lämpliga själen].

Allah berättar för oss att den som inte har dött [i sin sömn] ändå har sin själ tagen under sömnen. Således, om tagandet [av själar] under sömnen delades upp i två typer: själar som tas i sömnen och i döden [dvs. de som sover och vaknar och de som dör i sin sömn, såsom Shaykh al-Islām föreslog] skulle [Allah] inte ha sagt:

وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا؟

"Och de som inte dör [tar Han] under deras sömn."

Allah tar själarna under sömnen och vid dödens stund

Detta beror på att [för de som dör i sin sömn], från det ögonblick deras själ tas när de somnar, anses de döda. Medan den Upphöjde här säger att han inte har dött. Hur kan Han då säga efteråt:

فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ

”Sedan håller Han kvar dem för vilka Han har förutbestämt döden”

För de som stöder den första åsikten svarar de på detta med påståendet att den Allrahögstes uttalande: ”Sedan håller Han kvar dem för vilka Han har förutbestämt döden”, detta sker efter att hans själ har tagits ut ur sömnen. Det vill säga, den Upphöjde tar hans själ först för sömnen och förutbestämmer sedan döden för den.

Den slutgiltiga sanningen [i denna fråga] är att versen är heltäckande för båda scenarierna. Ty den Upphöjde har nämnt två taganden av själar: under sömnen och vid döden. Han nämner också kvarhållandet av den dödas själ och återlämnandet av den sovendes själ.

Det är välkänt att den Upphöjde håller kvar själarna hos alla de som bortgår, oavsett om de bortgick i sömnen eller medan de var vakna. Och den vars dödsögonblick inte har anlänt har sin själ återlämnad [till sin kropp]. Således, Hans uttalande:

اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا

”Allah tar själarna vid tidpunkten för deras död”

innefattar de som dör i sin sömn och de som inte gör det.

Slutnoter:

¹ Översättarens anmärkning: Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyahs åsikt är att denna vers endast syftar på de som sover. De själar som hålls kvar är de som dör under sömnen. De vars själar återlämnas vaknar. De som dör medan de är vakna är en tredje grupp av människor som inte avses i versen enligt honom.

Källa: Al-Rūḥ 40-1